

Aydıncık

AntikKelenderis Kentine Ait Kalıntılar	244
Aydıncık Merkez	241
Aynalıgöl Magarası	247
Duruhan Kaya Mezarları	249
Kelenderis	242
Liman Hamamı	244
Nekropol Alanı	245
Piramidal Çatılı Mezar (Dört Ayak)	247
Saplı Ada	247
Tiyatro	245

Aydıncık Merkez

Mersin'in 171 km. güneybatısındadır. Aydıncık İlçe merkezi, Antik Dönemler'den Yakın Çağlar'a kadar önemli bir liman kenti olan Kelenдерis çevresinde gelişmiştir (Tarihi adı "Myus-Myanda?"). Mersin-Antalya yolu üzerinde olmasının yanı sıra, Torosların yamaçlarında bulunan Gülnar İlçesi'ne açılan vadi içindeki yol ile de kuzeye bağlantısı vardır. 1987 yılında ilçe olmuştur. Cumhuriyet öncesinde, Osmanlı yerel yönetim düzeninde, ilçenin adı Gülnar ve merkezi, Gilindre olarak anılan, Kilindra idi.

Kilindra, komşu ilçeleri Silifke ve Anamur kadar önem taşıyordu. Ancak, 1. Dünya Savaşı sırasında, güvenlik nedeniyle, ilçe merkezi bugünkü Gülnar İlçesi'nin bulunduğu Anaypazar'a taşınmış ve bu durum savaştan sonra da korunmuştur. 1965 yılına kadar resmi adı Gilindre 1974 yılında belediye haline geldikten sonra ise adı İskele Belediyesi olarak anılmıştır.

Kelenderis

Kim tarafından ne zaman kurulduğu hakkında kesin bigilere henüz ulaşılamamıştır. Kazılarda çıkan en eski seramik örnekleri ancak İ.Ö. 8. yüzyıl sonlarına ve 7. yüzyıla tarihlendirilmişlerdir. En son yerleşme katı ise İ.Ö. 6. yüzyıl başlarına tarihlenebilen zemin mozaïgidir. Yazılı kaynaklara göre, eski çağlardan beri yerleşim yeri olan Kelenderis kentinin adına ilk kez yazılı olarak İ.Ö. 5. yüzyılda sikkeler üzerinde rastlanılmıştır.

Antik yazarlardan Apollodoros, Kelenderis'in Suriye'den gelen Sandokos tarafından kurulduğunu belirtir. Bu metinde adı geçen Sandokos'un İ.Ö. 2. bin Luvi-Hittit tanrılarında Şanta ile özdeş olduğu kabul

edilir ki bu kült İ.Ö. 1. binyılda da sürmüştür. Sandon /Sandan aynı zamanda Tarsus'un da kurucusu ve baş tanrılarında biri olup, bu kentin Hellenistik ve Roma Dönemi sikkelerinin bazılarında tasvir edilmiştir. P. Mela, kentin Samoslular (Sisam) tarafından kolonize edildiğini belirtmektedir. Akdeniz'in doğusu ile batısı ve Kıbrıs Adası'ndaki deniz yolu üzerinde önemli bir konumda bulunması ve bölgenin en elverişli limanına sahip olması, Kelenderis'in önemini arttırmıştır. 1986 yılında Konya Selçuk Üniversitesi'nden Prof.Dr. Levent Zoroğlu başkanlığında sürdürülen arkeolojik kazılarda İ.Ö. 6. yüzyıla kadar giden buluntular ele geçmiştir. Bu buluntular Silifke ve Anamur müzelerinde sergilenmektedir. Yüzyılın sonlarında Batı Anadolu ve yakın adalardan gelen İonialılar, Nagidos ile bir-

likte Kelenderis'te de ticarete yönelik ilişkileri yönlendirecek ticari iskeleler kurmuşlardır.

Kelenderis ilk parlak dönemini İ.Ö. 5. ve 4. yüzyıllarda yaşamıştır. Atinalılar'ın öncülüğünde Persler'e karşı kurulan Attik-Delos Deniz Birliği'nin en doğudaki üyesi olmuştur. Kazılar sırasında bulunan zengin mezarlar, bir yandan kentin batı dünyası ile ilişkilerini belgelerken, aynı zamanda, doğu kültüründen de kopmadığını ortaya koymuştur. Hellenistik Dönem'de Mısır'da kurulan Ptolamios Krallığı ile siyasi ittifak içinde olan Kelenderis, İ.Ö. 1. yüzyıldaki korsan baskınları yüzünden çok zor duruma düşmüştür. Romalılar'ın korsanlara karşı hazırladıkları askeri harekate de katılan Kelenderisliler, Romalılar'ın Akdeniz ticaret yolunu güvenlik altına almasından sonra ikinci parlak dönemlerini yaşamışlardır. Orta Çağ'da, önce Bizans, daha sonra da Selçuklu egemenliğine giren Kelenderis; Osmanlılar Dönemi'nden 20. yüzyıl başlarına kadar, Anadolu ile Kıbrıs arasındaki deniz ulaşımında önemli bir liman konumunda olmuştur. Kelenderis, İstanbul'un Konya üzerinden Kıbrıs ile bağlantı kurduğu önemli bir Osmanlı limanyken, 19. yüzyıl ortalarından itibaren, Mersin limanının ortaya çıkması gibi çeşitli sebeplerden dolayı liman işlevini yitirmeye başlamıştır.

Antik Kelenderis Kentine Ait Kalıntılar

Liman Hamamı

Liman girişinde bulunan hamam, kentin kısmen ayakta kalabilen antik yapılarından birisidir. Üç ana mekanı günümüze kadar ulaşmıştır. Büyük bir kompleks olduğu anlaşılan hamamın bütününe ait görsel bilgi kaynağı,

6. yüzyıl başına tarihlenebilen zemin mozağıdır.

Duvarlarının inşasında moloz taşlar kullanılmıştır. Yapının dış yüzeyi sıvasızdır. İç yüzey ise yer yer tuğla kaplama-

dir ve bunun üzerinde de siva vardır. Bazı bölümlerde mermer plakalar kaplama malzemesi olarak kullanılmıştır. Çatı örtüsündeki yalıtım ise, kum kireç karışımı sıvanın içine tuğla parçaları karıştırılarak sağlanmıştır.

Tiyatro

Yüzey araştırmaları ve sondaj çalışmaları dışında henüz gün ışığına çıkarılmamış olan yapının Anemurium'da olduğu gibi, bir meclis binası olabileceği de sanılmaktadır.

Nekropol Alanı

Nekropol alanında yapılan kazılarla çok çeşitli mezar tipleri açığa çıkarılmıştır. Bu nedenle Kelenderis antik kenti mezar çeşitlilikleriyle dikkat çekmektedir. Bu özellik Elaiussa-Sebaste, Anemurium, Uzuncaburç gibi yerlerde de vardır. Ancak Kelenderis'tekiler zamana göre farklı tipteki mezarların bir arada bulunmasıyla ayrıcalık göstermektedir. Bu mezar tipleri arasında bugüne kadar tespit edilenler arasında çukur mezarlar, dromoslu yer altı oda mezarlar, beşik tonozlu mezarlar, baldahinli mezar anıtı (Dört Ayak), lahitler, mezar taşları bulunmaktadır. Bu mezar tiplerinin yanı sıra kazı buluntuları ile bugüne kadar kesinleştirilemese de Silifke Müzesi'nde bulunan Hydria örneğinden yola çıkarak Erken Hellenistik Dönem'den itibaren cesetlerin yakılıp, küllerinin urnalara, yani hydrialara konulduğunu gösteren veriler de elde edilmiştir. Kentin yakın çevresinde, Aydıncık-Gülnar yolu üzerinde 15. kilometrede orman içindeki kaynaktan kente su getiren kemerler ve kanallar günümüze kadar ulaşabilen alt yapılarıdır.

Aydincik,
Dört Ayak Anıt Mezar

Saplı Ada

Soğuksu Mevkii'nde yer alan ada üzerinde Antik Dönem mimari kalıntıları rahatlıkla görülebilmektedir.

Piramidal Çatılı Mezar (Dört Ayak)

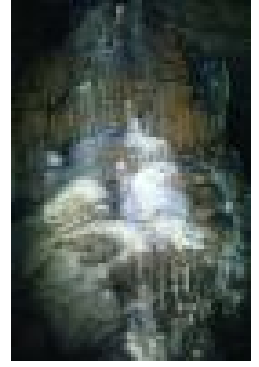
Kelenderis'te tek örnekle temsil edilen baldahinli ve piramidal çatılı anıt mezar, antik kentin kuzeydoğusundadır. Mersin-Antalya karayoluna 50 m. kadar uzaklıkta yer almaktadır. Halk arasında "Dört Ayak" olarak anılmaktadır. Kare planlı anıt, dört köşe kule biçimindeki bir alt oda, bunun üzerinde dört yan kemerli bir orta kat ve piramit biçimli çatıdan oluşmaktadır. Yapının yüksekliğinin 13

m.den fazla olduğu sanılmaktadır. Kireç taşıdan yapılmıştır. Kentin ileri gelenlerinden birine ait olduğu düşünülen yapı İ.S. 2. yüzyıla veya İ.S. 3. yüzyıl başına tarihlenmektedir.

Aynalıgöl Magarası

Silifke'den Aydıncık'a giderken ilçeye gelmeden solda, Sancak Burnu Mevkii'ndedir. Henüz deniz yoluyla ulaşılabilen mağaraya, karayolundan da ulaşım sağlanmaya çalışılmaktadır. Denizden gidildiğinde Sancak Burnu Mevkii'nden karaya çıkılmakta ve biraz tırmandıktan sonra mağaraya ulaşılmaktadır.

Eski Tunç Dönemi'ne tarihlenebilecek el yapımı seramik parçalarının ve çeşitli hayvan kemiklerinin bulunduğu mağarada, hemen her türlü mağara oluşumlarının yanı sıra bir de tatlısu gölü bulunmaktadır.

Aydincık,
Aynalgöl Mağarası

Duruhan Kaya Mezarları

İçerisinde bulunan nekropol alanı içerisinde bulunan kaya mezarlarının yanı sıra, alınlıklı, sütunlu ve kabartma bezemeli olanları da vardır.

İçe merkezinin 14-15 km. kuzeyinde Duruhan Köyü'nde bulunan kaya mezarları görülmeye değerdir. Köyün çeşitli yön-

